

Szakedolgozat – szakszeminárium

Tájékoztató a *Közgazdálkodás és közpolitika* mesterszakos hallgatók számára

Érvényes a 2016/2017. tanévtől

Tartalom

Bevezetés.....	1
1. Szakszemináriumi munka	2
1.1. Jelentkezés, témaválasztás.....	2
1.2. A szakszemináriumok teljesítésének feltételei	3
1.2.1. Szakszeminárium I. teljesítése.....	3
1.2.2. Szakszeminárium II. teljesítése.....	3
1.3. Konzultáció	3
2. A dolgozat leadása.....	4
3. A szakdolgozattal szembeni elvárások	4
3.1. Alapvető tartalmi és formai elvárások	4
3.2. Plágium	5
4. A szakdolgozat értékelése	5
5. A szakdolgozat-védés	7

Bevezetés

A szakdolgozattal kapcsolatos alapvető szabályokat az Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata (azon belül a VIII. fejezet) és annak Kari melléklete (4. Fejezet és 1. Melléklet) tartalmazza. A jelen tájékoztató előtt **feltétlenül olvassa el a szabályzatok vonatkozó pontjait!** A szabályzat elérhető az Egyetem honlapján, az Egyetem/Egyetemi Polgároknak/Szabályozók menüpontban. Ennek a tájékoztatónak a célja a Közgazdálkodás és Közpolitika mesterszakra vonatkozó eljárásrend és szakmai elvárások, értékelési kritériumok további, specifikus részleteinek összefoglalása.

A szakdolgozat elkészítésének és megvédésének folyamata négy szakaszra tagolható:

1. Szakszemináriumi munka
2. A szakdolgozat megírása és benyújtása
3. A szakdolgozat értékelése
4. A szakdolgozat megvédése

A hallgatók számára különösen két határidő meghatározó:

- A szakszemináriumra való jelentkezés, amelynek a második év első félévének elején, a Kar által kihirdetett, **szeptember vége előtti** határidőig meg kell történnie!
- A szakdolgozat leadásának Kar által kijelölt határideje: általában **április 30.** vagy az azt követő első hétkezdő tanítási nap.

1. Szakszemináriumi munka

1.1. Jelentkezés, témaválasztás

A hallgató tanulmányainak utolsó évében (ez MA képzésben, „normál” esetben a 2. év), az év elején kiválasztja szakdolgozati témáját. A témaválasztáshoz a szak oktatóinak szakszemináriumait célszerű figyelembe venni és olyan témát választani, amely ezek valamelyikébe illeszkedik. A szakszemináriumok felsorolása megtalálható a Kar és a Tanszék honlapján.

A hallgató a témát a kiválasztott szakszeminárium vezetőjével egyezteti. Annak címét és rövid (min 1000, maximum 2000 karakter hosszúságú) leírását a jelentkezési adatlapon adja meg, amelyen a szakszeminárium vezetője aláírásával igazolja a téma elfogadását. (Az adatlap a tanszék honlapjáról (kozpol.uni-corvinus.hu) a „Hallgatóknak” / „Dokumentumok, letöltések” menüpontban tölthető le.

A téma rövid leírása során javasoljuk a következő logika követését:

- Mi a vizsgálni tervezett jelenség, kérdéskör?
- Mi a tervezett elméleti megközelítés?
- Mik a felhasználni tervezett módszerek?
- Milyen jellegűek a várt eredmények?

A szakdolgozat témája, megközelítése, módszere általában a tanév során menetközben is alakul, ez a szakszemináriumi munka természetes velejárója. Ugyanakkor elvárható, hogy a hallgató – a leendő konzulenssel egyeztetve – előzetesen végiggondolja a szakdolgozati témát. A témaleírás nem köti szigorúan a szakdolgozatíró, a tanév folyamán a konzulens és a szakfelelős beleegyezésével módosítható.

A jelentkezési lapot a Közgazdálkodás és Közpolitika Tanszék titkárságán kell leadni a félév elején a Kar által kihirdetett (szeptember vége előtti) határidőig.

Az a hallgató, akinek témája nem illeszkedik a szakszemináriumi struktúrába, illetve aki külső konzulenssel kíván dolgozni, a szakfelelőst keresi meg, aki dönt a külső konzulens engedélyezéséről, egyben kijelöli a megfelelő szakszemináriumot, amelynek vezetője egyben „belső” konzulensként működik, akihez a hallgató szükség esetén fordulhat a továbbiakban. A külső konzulensnek írásban nyilatkoznia kell, hogy ismeri és elfogadja a szakdolgozat követelményrendszerét.

A tanszéki titkárságon leadott jelentkezési lapot minden esetben a szakfelelős ellenjegyzi, ellenőrizve, hogy a témamegjelölés megfelel-e a szakdolgozattal szemben támasztott alapvető tartalmi követelményeknek.

1.2. A szakszemináriumok teljesítésének feltételei

1.2.1. Szakszeminárium I. teljesítése

Az első félévi szakszemináriumi munkát egy szakdolgozat-tervezet elkészítésével kell zárni. A legalább 10 oldalas tervezetben ki kell térni a következőkre:

- Mi a dolgozat által megválaszolni kívánt, fő kutatási kérdés (vagy kérdések)?
- Mit mond róla a releváns szakirodalom (vagy annak egyes részei)?
- Hogyan, milyen módszerrel vizsgálja meg a szakdolgozat a kérdést?
- Mik az előzetesen várt eredmények?
- Bibliográfia

Az első félévi szakszemináriumi munka konzulens általi elfogadása a tervezet elfogadásához kötött. A vázlat színvonalát figyelembe kell venni a szakszeminárium érdemjegyében. A konzulensnek részletesen értékelnie kell a tervezetet.

1.2.2. Szakszeminárium II. teljesítése

A szakszeminárium második félévében, március 31-ig a hallgatónak be kell nyújtani a szakdolgozat első (*draft*) változatát, amely már a dolgozat érvelésének egészét kifejtve tartalmazza legalább 40 oldal terjedelemben. A konzulensnek a tervezetről 10 napon belül részletes visszajelzést kell adnia a hallgatónak.

A szakszemináriumi munkát nem teljesítheti az a hallgató, aki nem nyújt be határidőre elfogadható színvonalú *draft* változatot.

A Szakszeminárium II. teljesítésének feltétele továbbá a szakdolgozat a konzulens visszajelzései alapján átdolgozott, leadásra kész változatának benyújtása a szakszeminárium-vezetőnek (elektronikus formában) a Kar által kijelölt hivatalos szakdolgozat-leadási határidőig.

1.3. Konzultáció

A szakszeminárium két féléve során a hallgató igény, illetve szükség szerint, a konzulenssel egyeztetett módon és időpontban konzultálhat. A konzulens segíti a hallgatót a dolgozat elkészítésében, elsősorban a következőkkel:

- az elkészített rövid témaleírás véleményezése,
- tanácsadás a téma pontosításában, leszűkítésében,
- tanácsadás az adekvát megközelítési mód, illetve módszer meghatározásában,
- a releváns szakirodalom megjelölése,
- az elkészült *draft* változat elolvasása, véleményezése.
- figyelmeztetés az ütemezett munkára azon hallgatók esetében, akik az utolsó pillanatra hagyják a dolgozat benyújtását.

A szakszeminárium általában nem áll rendszeres órákból, hanem konzultációs lehetőséget kínál a hallgató számára, ezért az elsődlegesen a hallgató aktivitását igényli. Az oktató azonban dönthet úgy, hogy a találkozásokot – a hallgatók órarendjét is figyelembe véve – rendszeressé teszi.

Az oktató mind az őszi, mind a tavaszi félév során érdemjeggyel értékeli a hallgató munkáját.

Az érdemjegy elsősorban a hallgató aktivitásától, a dolgozat elkészítésébe fektetett munka

mennyiségétől, továbbá a benyújtott tervezet, illetve *draft* dolgozat színvonalától függ.

2. A dolgozat leadása

A dolgozatot a Kar, illetve a tanszék honlapján megjelölt időpontig, általában április 30-ig kell leadni egy nyomtatott és egy elektronikus példányban, CD-n. Kivételesen indokolt esetben (pl. hosszan tartó kórházi kezelés), a szakfelelős engedélyezheti a későbbi leadást. Ezt a hallgatónak még a dolgozat leadási határideje előtt, a Kar honlapján megtalálható formanyomtatványon kell kérvényeznie. (A nyomtatvány elérhető itt: <http://kozgazdasagtudomany.uni-corvinus.hu/index.php?id=5466>) A késedelem miatt pótdíjat kell fizetni, amelynek naponkénti összegét a Kar határozza meg. A meghosszabbított határidő végső határnapját szintén a Kar határozza meg és a kari honlap közli.

Ez után szakdolgozat nem fogadható el!

A szakdolgozathoz ki kell tölteni a Kar honlapján megadott, saját munkáról szóló űrlapot is, amelyet a szakdolgozattal együtt kell leadni. (Az űrlap megtalálható itt: <http://kozgazdasagtudomany.uni-corvinus.hu/index.php?id=5466>)

Ki kell tölteni továbbá a Kar honlapján megadott könyvtári, „közölhetőségi nyilatkozatot”, mert ennek alapján kerülhet fel a dolgozat az Egyetem honlapjára. Amennyiben a hallgató a könyvtári nyilatkozaton a „Nem nyilvános” kategóriát jelöli meg, arra vonatkozóan részletes indoklást kell tennie, mely kitér a következő kérdésekre: (i) milyen természetű a védelmet igénylő információ, (ii) miért érdemel védelmet a nyilvánosságtól, és (iii) nem oldható-e meg másként a védelme (pl. anonimizálás útján).

3. A szakdolgozattal szembeni elvárások

3.1. Alapvető tartalmi és formai elvárások

A szakdolgozat célja kettős: Egyfelől bemutatja, hogy a hallgató tanulmányai során elsajátította azokat a háttérismereteket, amelyek a téma feldolgozásához szükségesek, valamint, hogy a szakszeminárium keretében a témához szorosan kapcsolódó specifikus ismeretekre is szert tett. Másfelől a szakdolgozat azt is bizonyítja, hogy a hallgató képes önálló ismeretszerzésre, vagyis képes önállóan információkat gyűjteni, azokat megfelelően értelmezni és beépíteni meglévő tudásába.

Minderről elsősorban maga a megírt szakdolgozat tesz tanúbizonyságot. Ezen felül a szakdolgozat védelme során a hallgató a dolgozat bemutatásával, az opponens által megfogalmazott felvetésekre, valamint a védelem során feltett kérdésekre adott válaszaival is bizonyítja a fenti két feltételnek való megfelelést.

A hallgatóknak nagy szabadsága van a téma megválasztásában. Ugyanakkor arra ösztönözzük hallgatóinkat, hogy lehetőleg egy szűkebb (ne túlzottan általános) témát válasszanak maguknak és dolgozzák azt fel, lehetőleg olyan módon, hogy abban valamilyen „hozzáadott értéket” is megjelenítenek. (Pl. egy kisebb empirikus adatfelvétel, honlapterv, stb. elkészítése)

A dolgozat témája lehet bármely közpolitikai vagy közigazgatási jelenség, illetve olyan társadalmi (gazdasági, politikai stb.) jelenség, amely közpolitikai vagy közigazgatási relevanciával bír. Utóbbi esetben a dolgozattal szemben elvárás, hogy a megvizsgált kérdések és az elemzési eredmények közpolitikai-közigazgatási relevanciáját explicit módon tárgyalja. A konzulens feladatai közé tartozik, hogy felhívja a hallgató figyelmét erre az elvárásra, és segítse a neki való megfelelésben.

A szakdolgozattal szembeni tartalmi és formai elvárásokat a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat (TVSZ) Kari mellékletének 4. Közgazdálkodás és közpolitika (MSc) mesterszak 4.§-a, részleteiben pedig ugyanezen dokumentum 1. számú Melléklete tartalmazza. Ezeket a hallgatóknak figyelembe kell venniük! Ez vonatkozik különösen a formai előírásokra, így az idézés módjára is. A TVSZ mellékletében meghatározott tartalmi előírások azt jelzik, hogy e tartalmi elemeket, a téma és megközelítésmód által megkívánt mértékben (esetlegesen csak egészen röviden) érinteni kell. Semmiképpen sem kell azonban, hogy a dolgozat szerkezete (fő címei) ezt a struktúrát kövessék.

A tanszék a szakdolgozat minimális terjedelmét 50, maximális terjedelmét 100 oldalban határozza meg, azzal, hogy – a TVSZ-nek megfelelően – az ideális dolgozat 50-70 oldal közötti, a TVSZ formai előírásai szerinti oldalakkal számolva. Ettől az előírástól a szakfelelős, a szakszeminárium vezetője, illetve a konzulens javaslatára, elsősorban „felfelé” eltérést engedélyezhet.

A szakdolgozat nyelve megegyezik az oktatás nyelvével, amitől a szakfelelős eltérést engedélyezhet, elsősorban a magyar nyelvű képzés esetében idegen nyelven, preferáltan angolul megírt dolgozatok esetében.

3.2. Plágium

A dolgozat, amiként az a tartalmi elvárásokból következik is, jelentős mértékben épít a mások által felhalmozott ismeretekre, gondolatokra, és csak kisebb része származik magától a hallgatótól. Ez önmagában nem jelent problémát. Alapvető elvárás ugyanakkor, hogy legyen világos melyek a hallgató saját gondolatai. Ellenkező esetben plágiumról beszélünk, amit a Tanszék határozottan elítél. Az egyértelműen ilyenként értelmezhető szakdolgozatokra adható érdemjegy – minden további vizsgálódás nélkül – elégtelen (1).

A plágium leggyakoribb esete, ha a dolgozat – a forrás pontos megjelölése nélkül – szó szerint idéz más dokumentumokból; pl. internetes forrásokból, könyvekből, más szakdolgozatokból, stb. Az idézés természetesen megengedett, de kizárólag annak jelölésével; a szó szerinti idézés esetén tipikusan „macskakörmökkel”, és a forrás és oldalszám (!) egyértelmű megjelölésével. Elképzelhető, hogy a szakdolgozat egy jelentős része, pl. egy teljes fejezete, valaki másnak a gondolatmenetét követi. Ezt általában a szövegben, pl. a fejezet elején úgy jelezzük, hogy megadjuk azt a művet, amelynek gondolatait átvettük; Pl.: A következőkben (itt hivatkozás a műre) főbb gondolatait foglalom össze. A lényeg mindenképpen az, hogy az átvett szövegrészek, illetve gondolatok forrását meg kell jelölni.

4. A szakdolgozat értékelése

A szakdolgozat értékelésére a szakfelelős két bírálót kér fel. A bírálók általában a tanszék oktatói, de az Egyetem más oktatóit és külső szakembereket is fel lehet kérni. Az egyik értékelőnek azonban mindig az Egyetem, és lehetőség szerint a Tanszék oktatójának kell lennie.

A bírálók a megadott formanyomtatványon szöveges értékelést adnak a dolgozatról, és érdemjeggyel is értékelik. Ezen felül a bírálók két-két kérdést is megfogalmaznak. Az értékelés tartalmáról a hallgatót tájékoztatni kell. A felteendő kérdésekről azonban nem.

Értékelési szempontok

Az értékelés során a következő szempontokat kell figyelembe venni:

- 1) Megfelel-e a dolgozat az alapvető követelményeknek? Különösen: megfelelő formában került-e leadásra, „mérete” megfelelő-e, illetve határidőben került-e leadásra?
- 2) Nem szenved-e a dolgozat valamilyen alapvető hiányosságban? Különösen:

- a. A dolgozat címe és tartalma nem tér el egymástól lényegesen.
- b. Nem tartalmaz plagizált elemeket.
- c. Nem egyetlen másik munkára hivatkozik, csak azt mutatja be.
- d. Nem kizárólag jogszabályok, hivatalos dokumentumok és más primer források (pl. sajtótermékek) ismertetésére épül. (A c. és d. pontokhoz: elvárt, hogy a hallgató a felhasznált ismereteket értelmező, kritikai hozzáállással kezelje.)
- e. A dolgozat struktúrája érthető, áttekinthető.
- f. A dolgozatban nincsenek tömegesen súlyos nyelvtani, helyesírási hibák.
- g. A dolgozatban nincsenek tömeges tárgyi tévedések.

Ha a dolgozat az 1. és 2. pontban meghatározott szempontoknak egyértelműen nem felel meg, akkor a dolgozat nem fogadható el, illetve értékelése: elégtelen.

3) Szakmai tájékozottság a témában. Milyen mértékben és mélységben mutatja be a szerző az adott témában releváns szakirodalmat? Mennyire hivatkozza a legfontosabb szakirodalmat; vajon elolvasta-e a hivatkozott munkákat?

4) Van-e a dolgozatnak valódi, indokolt és értelmes kutatási kérdése (vagy kérdései), illetve alkalmas-e a dolgozat gondolatmenete e kutatási kérdés(ek) megválaszolására?

5) Elméleti keretek. Mennyiben képes egy viszonylag konzisztens ám ugyanakkor tájékozott értelmezési keretet kialakítani a dolgozatban? Meghatározza és konzisztensen használja-e a dolgozatban a legfontosabb fogalmakat, elméleti konstrukciókat?

6) Gondolati egység. Egységesnek tekinthető-e a dolgozat; felfűzhető-e valamilyen gondolati láncra, meghatározható-e egy áttekinthető logikai struktúrája? (Gyakori, hogy az egyes fejezetek, rosszabb esetben már az egymást követő bekezdések, sőt esetleg mondatok, közötti összefüggések is kétségesek, esetleg nyilvánvaló – és reflektálatlanul hagyott – ellentmondások vannak közöttük.) Ezzel szemben a jól felépített dolgozat világos struktúrát, „ívet” követ (pl. általános elméleti keretek, ezek alapján a téma lehatárolása; a téma részletes tárgyalása, esetleg ennek kapcsán az önálló kutatás bemutatása; avagy: a téma irodalmának áttekintése, önálló kérdésfelvetés, a kérdés megválaszolásához alkalmazott módszer bemutatása, a kérdés megválaszolása).

7) „Hozzáadott érték”. Hozzátesz-e a szerző valamit meglévő tudásunkhoz? Tartalmaz-e a dolgozat valamilyen önálló kutatást, empirikus adatgyűjtés, egyéb elemet, vagy önálló, védhető gondolatot?

8) Formai szempontok. Különösen:

- a. Áttekinthetőség: tartalomjegyzék, fejezetek strukturáltsága.
- b. Stílus: nyelvhelyesség, a szöveg megfelelő stílusa, „külalak”.
- c. Érthetőség.
- d. Megfelelő szemléltetés (pl. ábrák, diagramok alkalmazása, stb.).

A szakdolgozat értékelője a szempontok súlyát maga határozza meg és ezek alapján alakítja ki szöveges értékelését, illetve a dolgozatra ajánlott érdemjegyet. Az Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata szerint a szakdolgozat bírálata során amennyiben azt

- a) mindkét bíráló elutasította, a jelölt záróvizsgára nem bocsátható, a hallgató csak a következő záróvizsga-időszakban adhat be újabb szakdolgozatot/diplomamunkát.
- b) csak az egyik bíráló utasította el, a szakfelelős harmadik bírálónak adja ki azt.
 - ba) Amennyiben a harmadik bíráló is elutasítja a szakdolgozatot/diplomamunkát, akkor a jelölt záróvizsgára nem bocsátható, a hallgató csak a következő záróvizsga-időszakban adhat be újabb szakdolgozatot/diplomamunkát.
 - bb) Amennyiben a harmadik bíráló nem utasítja el a szakdolgozatot, akkor a két, elégtelentől különböző érdemjegyet tartalmazó bírálatnak az eredménye számít bele a záróvizsga eredményébe.
- c) a két bíráló elbírálta és az általuk adott érdemjegyek között három fokozatnyi különbség van, a szakfelelős harmadik bírálónak adja ki azt. Ekkor a két egymáshoz legközelebb álló, elégtelentől különböző érdemjegyet tartalmazó bírálatnak az eredménye számít bele a záróvizsga eredményébe. Amennyiben a harmadik bíráló elutasítja a szakdolgozatot, akkor a jelölt záróvizsgára nem bocsátható, a hallgató csak a következő záróvizsga-időszakban adhat be újabb szakdolgozatot/diplomamunkát.
- d) etikai vétség (plágium) miatt utasította el bármelyik bíráló, akkor a jelölt záróvizsgára nem bocsátható, a hallgató csak a következő záróvizsga-időszakban adhat be újabb szakdolgozatot/diplomamunkát.

5. A szakdolgozat-védés

A szakdolgozat-védés időpontjáról a hallgatót a tanszék legalább 15 nappal korábban értesíti.

A védés legalább három tagú bizottság előtt zajlik. A bizottságban helyet kaphatnak a bírálók és a konzulens is, de ez nem kötelező.

A védés során előbb a hallgató ismerteti röviden a dolgozat legfontosabb eredményeit majd a Bizottság tagjai tehetnek fel kérdéseket.